

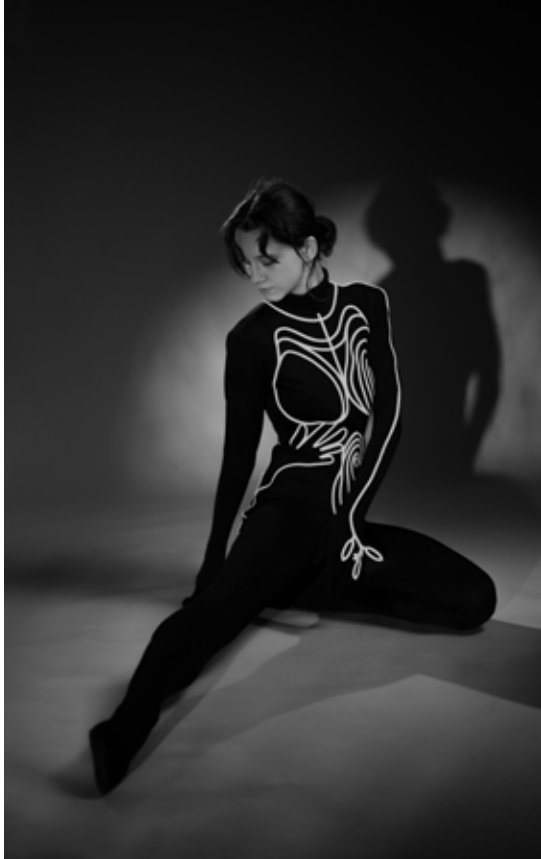
Apolón a Dafné

Barbara Rakovská - DAPHNE - Design na tělo

APOLÓN A DAFNÉ

První Fojbovou láskou dceř Pénejova je Dafné, jíž mu neposkyt' osud, však Kupidó ve hněvu vztek-
lém. Toho Apolón jednou pln pýchy,
že zahubil draka, spatřil, jak tětívu
luku svou chlapeckou napíná ru-
kou. „Co ty máš, nezbedný chlapče,
co dělati s hrdinskou zbraní? Tuto
zbraň sluší se nosit, - tak děl - jen
rameni mému, já jenom jisté rány
znám zasadit soku a šelmě, já,
který Pýthóna draka jsem, přemohl
přívalem šípů, draka, jenž několik
jiter svým morovým zabíral břichem.
Ty však spokoj se tím, bys v kom-
koli rozžíhal lásku blíkavou po-
chodni svou, a po mé netouži slávě!”

Na to děl Venušin syn: „Jen do všeho, Fojbe, se trefuj, můj luk trefí zas tebe. Oč níže jsou zvířata všechna pod bohy, o tolik nižší je sláva tvá, nežli je moje.“ Pravil a mávaje křídly hned odletěl, zašuměv vzduchem, aby pak stanul, kde vrcholek Parnásu skryl ho v své stíny. Ze šíponosného toulce tam vyňal dva rozličné šípy: jeden, jenž zahání lásku, a druhý, jenž lásku zas budí. Ten, jenž ji budí, je zlatý a ostrým leskne se hrotem, olovem vyplněn jest a tupý, jenž zahání lásku. Tímto Kupído šípem pak střelil po Pénéjovně, druhým však zasáhl Apola do nůchy, proraziv kosti.

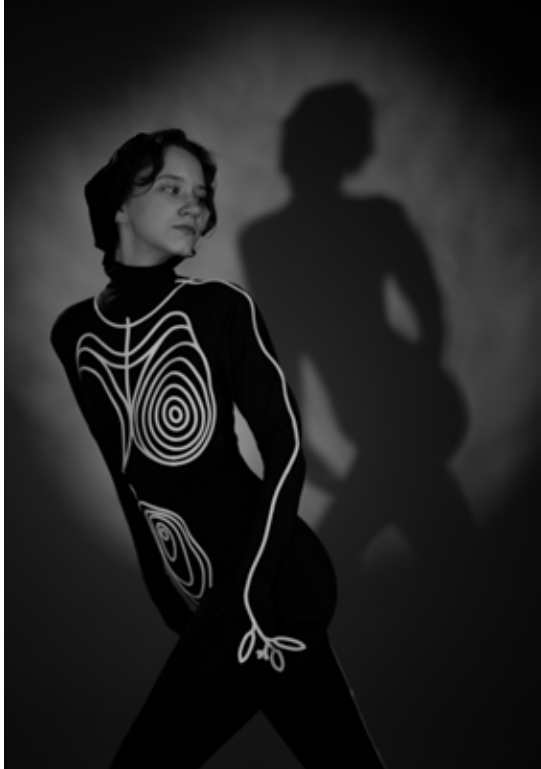

Apolón zahoří láskou, však Dafné nestojí o ni, těšíc se z hlubokých lesů a kořisti chycených zvířat, horlivě napodobujíc, co panenská Diána dělá: na lovu vlající vlasy jí stužka spínala dívčí. Mnozí toužili po ní, však ona Jich námluvy všecky odmítla, nedbajíc mužů a prchajíc do lesních pustin; ničím není jí Hymén, ni láska, ni manželské štěstí. Často říkal jí otec: „Jsi zetěm mi povinna, dcero,” častokrát otec jí říkal: „Mně vnuky dát, dceruško musíš: Pochodně svatební majíc tak jako za hanbu, zločin, krásná jsouc růměncem cudným, jenž v její se rozléval líce, lichotně ovíjejíc své ruce kol otcovy šíje, prosila: „Tatínku drahý, mně panenství věčného dopřej, tak jako Jupiter otec ho dříve již Diáně popřál!” Otec ti vyhoví sic, však nesvolí půvabnost tvoje zůstatí tím, čím chceš, a v slibu ti brání tvá krása.

Fojbos miluje Dafnu a po sňatku vášnivě touží, doufá ve přání své, však proroctví vlastní ho zklamou. Tak jako po vymlácení stoh slámy lehoučké vzplane, tak jako trnitý plot se zapálí pochodní často, chodec když blízko ji dá neb u plotu k ránu již nechá, zrovna tak zahořel bůh a v celém srdci svém vzplanul, marnou nadějí jen dál živě svou milostnou touhu. Na Dafnu zří, jak v rozkošném neladu vlasy jí vlají, „Co kdyby učesaly se?” si říká. A vidí dvě oči jiskřivých jako dvě hvězd; zří rtíky, které však vidět je mu jen málo. A opěvá prsty i ruce i rámě, nadšen jsa krásou paží, víc nežli jen do půle nahých. Vidět co není, to hezčí být zdá se. Však Dafné mu prchá rychleji než lehounký vánek a nestane ani, když volá: „Počkej, prosím ó Péneja dcero! Já přítel tě stíhám, neprchej, počkej!

Tak ovečka před vlkem, přede lvem
srnka, před orlem holoubek prchá,
pln strachu mávaje křídly, když je
nepřítel stíhá, však já tak činím
jen z lásky! Nešťastník já, kdybys
upadla v běhu a nožky tvé jemné
zdrásalo trní a já ti snad kdybych
měl způsobit bolest. Trnitá cesta,
kam spěcháš. Ó Prosím, jen volněji
prchej, zmírní svůj úpak a pomalej,
věř mi za tebou půjdu. Komu se
líbíš, přec poznati chtěj! Vždyť ho-
ralem nejsem , také ne pastýřem
ani, neb nehlídám skotu ni ovci,
můj vzhled divoký není. Ty nevíš
ó bláhová, nevíš před kým prcháš,
a proto tak běžíš. Já pánem jsem v
Delfách, Klaros a Tenedos mé jsou
a v lykijských Patarách vládnu. Ot-
cem mým Jupiter jest. Co bylo. Co
jest a co bude, mým jen je věštěním
zjevno. Já učitel strun jsem a zpěvu.
Šíp můj sice je jistý, však jistější nad
moje šípy přec je šíp jeden, jenž
srdce mé poranil doposud volné. Já
jsem vynašel léky, mě lékařem celý
svět zove, jediný já znám sílu a moc
všech na světě bylin. Běda, že láska
se nedá vyléčit kořením žádným!
Nic není pánovi platno teď umění,
léčící všechny. “

Ještě víc mluví chtěl, však Dafné mu v útěku plachém prchla a opus-tila jej, než mohl vše dopovědět. Krásnou se zdála i tehdy: van větru jí odhalil tělo, vzduchem, jež vířila běžíc. Jí vlály lehoučké šaty, větrný proud jí do vlasů fučel a zpátky je nesl. Zkrásněla útekem tím. Však mladý bůh nechce již marně svádět ji lichotnou řečí, a ježto jej pohání láska, ihned se rozběhne za ní a běží už téměř jí v patách. Jako honící pes když na poli zajíce uzří a hned za kořistí on běží a za spásou zajíc, pes se mu na paty věsí a již ho chytiti doufá, napjatým čumákem dotýka-je se zaječích běhů, zajíc pak nejsa si jist, zda není již ode psa chytán, o vlas jen tlamě se vyhne a z jejího dotyku prchá, zrovna tak dívka a bůh on nadějí rychlý, ta strachem. V patách jí stále je přece, neb láska křídla mu dává, rychlejší jest a oddychu nedbá, je těsně již za ní, její vlající vlas mu téměř až na šíji vlaje.

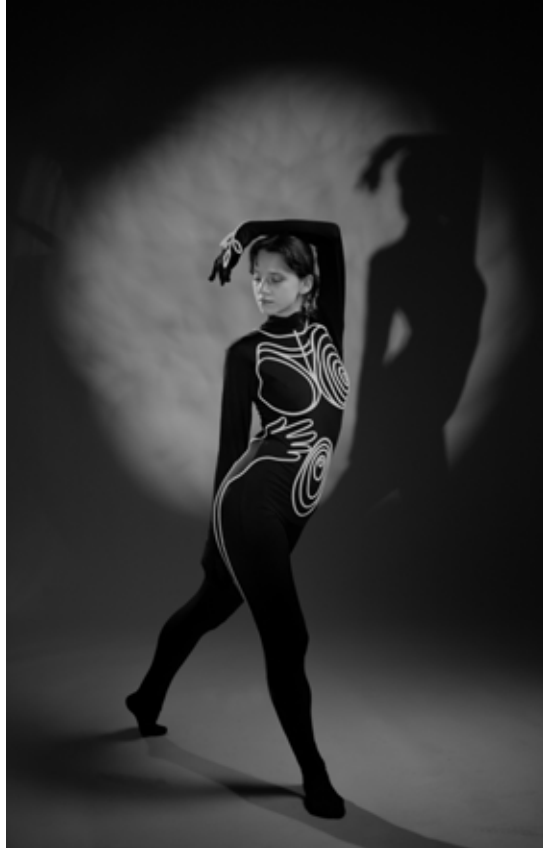
Úplně vysílená a zmožená námahou běhu, leknutím zbledla. Vtom uzřela Péneja otcovské proudy: „Pomoz mi, tatíčku, pomoz! Vy řeky moc božskou když máte buďto mi otevři zem a nebo mou nešťastnou krásu raději proměň a znič ji, když jí jsem se líbila příliš!” Sotvaže skončila prosbu, již hrozná ji ztrnulost zchvátí, něžná hrud' její se obkládá najednou jemňoučkým lýčím, vlas jí přechází v listí a paže ve větve rostou, nožka, dříve tak rychlá, teď v pevných kořenech vězí, z hlavy je vavřínu vrchol, jenž stejnou krásou teď stkví se.

Vavřín též miluje Fojbos a na peň mu položiv ruku, cítí, jak doposud pod novou korou tam srdéčko ťuká. Pažemi objímá větve, tak jako by údy to byly, celuje dřevo, jež na jeho polibky neodpovídá. „Ježto mou manželkou nemůžeš býti,” tak k vavřínu praví, „alespoň stromem mým budeš. Já vždycky tě nositi budu na vlasech, na lyře své, a na mém, vavříne, toulci. Tu budeš věnčiti vítěze římské, až Kapitol uzří triumfální jich průvod a vítězstvím jásatí bude. Paláce Augustova jak nejvěrnější ty strážce po straně dveří stát budeš, zře na věnec dubový vprostřed. Jako vlas nestříhaný mou mladistvou hlavu vždy zdobí, stále i ty budeš nésti k své ozdobě zelené listí.”

Proměny - Metamorfósy
Públius Ovidius Násó
přeložil Ivan Bureš. 461 s.
Praha: Huber - n.vl., 1935
Str. 47-50

autor fotografií - Petr Vaněk

